

LUND UNIVERSITY

Möten mellan människor - kulturkrockar i den palliativa vården

Tranberg, Mattias; Fürst, Carl Johan; Rasmussen, Birgit; Fredrichsen, Maria; Benzein, Eva; Sandgren, Anna; Öhlen, Joakim

2018

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Tranberg, M., Fürst, C. J., Rasmussen, B., Fredrichsen, M., Benzein, E., Sandgren, A., & Öhlen, J. (2018). *Möten mellan människor - kulturkrockar i den palliativa vården*. Poster presenterad vid 5:e Nationella konferensen i palliativ vård 2018, Stockholm, Sverige.

Total number of authors:
7

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Möten mellan människor - kulturkrockar i den palliativa vården

Introduktion

Vi lever i en tid då befolkningens sammansättning förändras snabbt, och inom den palliativa vården möter vi allt oftare medmänniskor från andra kulturer och språkområden. Detta ställer förändrade krav på oss som vårdpersonal. Vad behöver vi känna till och lära oss om vår egen och andra kulturer? Vad betyder det och hur påverkar kulturell bakgrund synen på sjukdom och död? Hur påverkar personalens föreställningar och vårdkulturen mötet med patienter och närstående?

Slutsats

Kulturkrockar inom palliativ vård i samband med omhändertagande av patienter från en annan kultur än den svenska uppstår ofta när personalen, patient och närstående har olika värderingar om vården. I de situationer får personalen svårt att veta vad som är rätt och gott att göra, vilket kan medföra upplevelser av maktlöshet och frustration.

Att ta hänsyn till de kulturella aspekterna i den palliativa vårdens praktik, forskning, och utbildning är därför högst angeläget.

Metod och resultat

Vi bad personal inom palliativ vård i Göteborg, Norrköping, Växjö, Kalmar, Malmö och Lund berätta om sina erfarenheter av kulturkrockar. Under våren 2016 samlade vi in 36 berättelser (skrivna berättelser eller via ljudinspelade intervjuer) från 23 kollegor; kuratorer, läkare, sjuksköterskor och undersköterskor med varierande erfarenhet inom palliativ vård och möten med människor från andra kulturer.

I de berättelser vi fick ta del av var de vanligaste situationerna:
-Patienter och/eller närstående delade inte personalens värderingar.
-Personalen gjorde ansträngningar för att få patient eller närstående att förstå personalens synsätt med mer eller mindre lyckat resultat.
-Situationen kunde resultera i frustration och maktlöshet
-I värsta fall utvecklades en konflikt, som kunde gå så långt som till att närstående hotade personalen eller att patienten skrevs ut.

Författare

DOKTORAND MATTIAS TRANBERG Palliativt Utvecklingscentrum, Lunds Universitet och Region Skåne, **PROFESSOR BIRGIT H RASMUSSEN** Palliativt Utvecklingscentrum, Lunds universitet och Region Skåne, **PROFESSOR CJ FÜRST** Palliativt Utvecklingscentrum, Lunds universitet och Region Skåne, **UNIVERSITETSLEKTOR MARIA FREDRICHSEN** Linköping Universitet, **PROFESSOR EVA BENZEIN** Palliativt Centrum för samskapad vård, Institutionen för Hälso och vårdvetenskap, Linnéuniversitetet, **DOCENT ANNA SANDGREN** Palliativt Centrum för samskapad vård, Institutionen för Hälso och vårdvetenskap, Linnéuniversitetet, **PROFESSOR JOAKIM ÖHLEN** Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet. För mer information kontakta mattias.tranberg@med.lu.se

© Tomas Castelazo, www.tomascastelazo.com / Wikimedia Commons, via Wikimedia Commons.